

Nr 74.

Ankom till riksdagens kansli den 17 juni 1941 kl. 12 m.

Utlåtande i anledning av styrelsens för riksdagsbiblioteket framställning om pension till före överbibliotekarien vid riksdagsbiblioteket fil. doktorn V. Gödels änka Berta Maria Gödel.

I skrivelse till bankoutskottet den 30 maj 1941 har styrelsen för riksdagsbiblioteket hemställt, att bankoutskottet ville utverka riksdagens medgivande till en årlig pension åt avlidne överbibliotekarien Vilhelm Gödels änka Berta Maria Gödel, född Carlson, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, till ett belopp av 2 000 kronor, räknat från och med den 31 maj 1941.

Till stöd för framställningen har styrelsen anfört följande:

Sedan före överbibliotekarien vid riksdagsbiblioteket, filosofie doktor Vilhelm Gödel den 30 maj detta år avlidit och då hans efterlämnade änka Berta Maria Gödel, född Carlson, icke är berättigad till änkepension efter honom, har styrelsen för riksdagsbiblioteket funnit sig böra till bankoutskottet ingiva nedanstående framställning om en årlig pension åt henne.

Gödel anställdes den 15 maj 1895 som e. o. amanuens vid kungl. biblioteket och tjänstgjorde i denna egenskap därstädes oavbrutet till den 9 oktober 1907, då han utnämndes till bibliotekarie och chef för riksdagens bibliotek. Under åren 1902—07 innehade Gödel desutom förordnande under pågående riksdagar som amanuens vid riksdagsbiblioteket. Efter bibliotekets omorganisation till ett centralt förvaltningsbibliotek förklarades Gödel den 2 september 1918 av styrelsen för riksdagsbiblioteket insatt i bibliotekets nya stats förmåner och tjänstgjorde därefter såsom chef för riksdagsbiblioteket med titeln riksdagsbibliotekarie intill den 1 januari 1922 samt därefter med titeln överbibliotekarie oavbrutet intill den 6 november 1931, då han vid uppnådd pensionsålder beviljades avsked med pension.

Styrelsen finner sig även böra erinra om, att Gödel på uppdrag av fullmäktige i riksgäldskontoret fungerat som kontrollant över arbetet med epokregistret till riksdagens protokoll med bihang 1911—1920 samt på uppdrag av riksdagens kanslideputerade kontrollerat arbetet med årsregistret till riksdagens protokoll med bihang åren 1919—1931.

Ordinarie befattningshavare vid riksdagsbiblioteket erhöles i likhet med dem vid justitie- och militieombudsmannaexpeditionerna samt riksdagens hus först från och med den 1 juli 1929 familjepensionsrätt. Tidigare hade framställningar vid flera tillfällen gjorts av befattningshavare vid dessa verk att vinna inträde i befintliga familjepensionskassor vid riksdagens verk. Dessa hade emellertid alla avslagits. Vid familjepensioneringens ordnande 1929 uteslötos från pensionsrätt de befattningshavare, som uppnått en levnadsålder av 60 år. En av dem, som sålunda icke erhöles möjlighet att ingå i statlig pensionskassa, var Gödel, som då fyllt 64 år.

Av bifogade handling¹ framgår, att Gödel efterlämnade en nettoförmögenhet av endast 25 000 kronor liggande i en honom tillhörig villafastighet. Änkan Berta Maria Gödel, som den 4 december detta år fyller 64 år, lär dessutom vara oförmögen att med eget förvärvsarbete försörja sig.

På grund av dessa förhållanden och med hänsyn särskilt till Gödels långa, över 36-åriga statstjänst, hans nära kvartsekeellånga chefsarbete vid riksdagsbiblioteket och hans utomordentliga insats i riksdagsbibliotekets utveckling — bibliotekets betydelsefulla omorganisation 1918 är sålunda väsentligen en skapelse av hans egen hand — anser styrelsen starka skäl föreligga, att pension beviljas hans änka. Styrelsen vill även erinra om, att 1939 års lagtima riksdag efter framställning av styrelsen beviljade förre överbibliotekarien vid riksdagsbiblioteket Robert Höckerts änka liknande änkepension.

Enligt nu gällande familjepensionsreglemente för riksdagens verk äger änka efter överbibliotekarien vid riksdagsbiblioteket åtnjuta pension till belopp av 2 670 kronor. Med hänsyn till att pensionsavgifter icke erlagts av Gödel, synes en reduktion av detta belopp böra ske och torde pensionen lämpligen bestämmas till 2 000 kronor. Härå skulle i vanlig ordning dyrtidstillägg utgå.

Utskottet. Med hänsyn till vad styrelsen anfört finner utskottet sig böra tillstyrka, att riksdagen beviljar överbibliotekarien Gödels änka en pension av statsmedel. Vidkommande storleken av denna pension vill utskottet erinra, att riksdagen år 1939 tillerkände överbibliotekarien Höckerts efterlämnade änka pension till belopp av 1 500 kronor årligen, motsvarande i runt tal 65 procent av den pension, som skulle utgått till henne, om familjepensionsreglementet för riksdagens verk varit å henne tillämpligt. Enligt samma beräkningsgrund skulle pensionen till änkefru Gödel uppgå till 1 740 kronor. Enligt utskottets mening bör pensionen i förevarande fall bestämmas till detta belopp.

På grund av det anförda får utskottet hemställa,

att riksdagen, i anledning av styrelsens för riksdagsbiblioteket förevarande framställning, må medgiva, att förre överbibliotekarien vid riksdagsbiblioteket filosofie doktorn Vilhelm Gödels änka Berta Maria Gödel, född Carlson, må, räknat från och med den 31 maj 1941, under sin återstående livstid, så länge hon förblir änka, uppbära en årlig pension av 1 740 kronor, att utgå från det under huvudtiteln Riksdagen och dess verk m. m. uppförda anslaget till pensioner åt f. d. befattningshavare m. fl.

Stockholm den 17 juni 1941.

På bankoutskottets vägnar:

BJ. HOLMGREN.

¹ Här utesluten.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från f ö r s t a kammaren: herrar *Åkerberg**, *Berling**, *Nordborg**, *Sandén*, *Frigger-åker*, *Nilsson* i Mölndal*, *Andersson* i Jäger och *Albertsson*;

från a n d r a kammaren: herrar *Paulsen*, *Andersson* i Falkenberg, *K. A. Westman*, *Gustavson* i Västerås*, *Andersson* i Munkaljungby, *Hilding*, *Sundberg* och *Wiberg*.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.